

Kungsörs kommun
736 85 Kungsör

2010-03-08
1 (12)
Dnr:43-2009:3748

Rektorn för Västerskolan
Kinnekullevägen 4,
736 34 Kungsör

Beslut grundskola

efter tillsyn av Västerskolan
i Kungsörs kommun

[2010-03-08]

Rektorn i Västerskolan

Kinnekullevägen 4,

736 34 Kungsör

Tillsyn i Västerskolan

Förskoleklass och grundskola årskurs 1-5

Helhetsbedömning och beslut

Västerskolan bedriver en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de nationella kraven. Skolan leds av en nyttillträdd rektor som har ändamålsenlig utbildning och erfarenhet av yrket. Skolans övriga pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. På skolan har man medvetet valt att samla lärare med undervisning i förskoleklass till och med årskurs 5 i samma arbetslag för att få en sammanhållen bild av varje enskild elevs skolgång under en längre tid, en röd tråd.

Bilden av elevernas kunskapsresultat rymmer viss osäkerhet särskilt i de lägre årskurserna och i ämnen utan nationella prov. Skolan behöver förbättra sin metod för att analysera elevernas resultat utifrån de nationella styrdokumenterna i alla årskurser och i alla ämnen för att identifiera var utvecklingsinsatserna behöver sättas in. Det är viktigt att rektorns uppföljning av undervisningen förbättras. Skolinspektionen bedömer att rektor behöver hitta former för att kontinuerligt och systematiskt utvärdera verksamheten, dokumentera utvärderingar för att sedan använda underlaget för att utveckla verksamheten mot en högre måluppfyllelse.

Elevernas delaktighet och möjlighet till inflytande över hur deras undervisning utformas behöver utvecklas. Ett hjälpmedel för detta är de individuella utvecklingsplanerna. De utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av behöver utvecklas så att skolans insatser med utgångspunkt från de nationella styrdokumenterna tydligare framgår.

På skolan finns två specialpedagoger finns på skolan som undervisar elever i behov av särskilt stöd i mindre grupp och även handleder den övriga pedagogiska personalen. För elever som riskerar att inte nå målen upprättas åtgärdsprogram i vissa ämnen. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram med utgångspunkt från elevens behov behöver upprättas i samtliga ämnen där eleven riskerar att inte nå målen samt att rektor systematiskt behöver utvärdera om det särskilda stödet leder till en ökad måluppfyllelse.

Västerskolans värdegrundsarbete behöver samordnas och bedrivas på ett mer målinriktat sätt så att alla elever på skolan får ta del av detta arbete. Skolans plan mot kränkande behandling behöver förankras hos personal, elever och vårdnadshavare och rektorn behöver tillse att den utformas i enlighet med författningarna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Västerskolan identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Skolan måste vidta åtgärder för att ge alla elever förutsättningar att nå målen för utbildningen.
- Rektorn behöver i högre grad ta ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.
- Rektorn behöver i högre grad se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.
- Lärarnas regelbundna utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav behöver förbättras.
- Elevernas individuella utvecklingsplaner behöver utvecklas så att skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella styrdokumenterna.
- Rektorn behöver i högre grad ta ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.
- Rektorn behöver i högre grad ta ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta används som underlag för att nå de nationella målen.
- Rektorn behöver i högre grad utvärdera och regelbundet ompröva de särskilda stödinsatser som skolan ger.
- Skolans utbildning uppfyller inte författningarnas krav på likvärdighet.
- Rektorn behöver i högre grad klargöra skolans mål och krav för vårdnadshavare och elever.
- Skolan arbetar inte medvetet för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån ålder och mognad.
- Rektorn behöver vidta åtgärder så att en plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav upprättas. Vidare behöver det värdegrundsarbete som skolan bedriver ske på ett mer samordnat och målinriktat sätt.
- Undervisning i svenska som andra språk anordnas inte enligt författningarnas krav. Rektorn behöver tillse att så sker.
- Västerskolans åtgärdsprogram uppfyller inte författningsskraven.

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2.

Rektorn och Kungsörs kommun har ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen tre månader från den dag Skolinspektionens beslut avseende Kungsörs kommun meddelas.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jonas Jansson och undervisningsrådet Anna Rydin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager

Enhetschef

Birgitta Olsson

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Västerskolan

Bilaga 1**Allmänt om tillsynen**

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungsörs kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Västerskolan den 3 februari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan dels den information som samlats in under besöket. I Västerskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Västerskolan

Västerskolan	Antal elever
Förskoleklass	42
Grundskola	185

Källa: Västerskolans uppgifter vid tillsynsbesöket i februari 2010.

Västerskolan är en tvåparallellig skola med förskoleklass och grundskolans årskurs 1-5. För skolan finns en rektor, som även är ansvarig för skolbarnsomsorg knuten till skolan. Kommunens ansvar för skolbarnsomsorgen beskrivs i separat rapport. Personalen är organiserad i arbetslag där förskoleklass och grundskolans årskurs 1-5 ingår i ett och samma arbetslag. Det finns inga formella arbetslagsledare på skolan.

Bilaga 2

Tillsynsprotokoll med bedömningar för X skolan

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse**Bristområde:** Kunskaper

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen, det vill säga att vid grundskolans slut få lägst betyget Godkänt i alla ämnen.

Eftersom Västerskolan inte omfattar årskurser då betyg ges, grundar sig resultatbilden på lärarnas egna bedömningar av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen samt på elevernas resultat vid de nationella proven i årskurs 3 och 5.

När elevernas resultat beskrivs med enbart lärarnas bedömning som grund uppgår andelen elever som når målen till 100 procent i alla ämnen med något enstaka undantag. För årskurs 3, då också nationella prov finns tillgängliga, är andelen som når målen ca 90 procent i ämnena svenska och matematik. Andelen elever som når målen minskar ytterligare i årskurs fem där de uppgår till mellan 85 och 90 procent i ämnena svenska, matematik och engelska. Dessa värden visar på en avvikelse från övriga årskurser och från resultaten i de ämnen där nationella prov inte genomförs och antyder en felkälla i lärarnas bedömningar.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan**Huvudområde:** Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bristområde:** Fokus på skolans uppdrag

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver ta ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.

Verksamheten vid Västerskolan präglas inte av en sådan systematik att läroplansmålen styr verksamheten och ligger till grund för rektorns säkerställande av att det nationella utbildningsuppdraget utförs enligt styrdokumentet. Att så sker är särskilt angeläget när det gäller kvaliteten i undervisningen, som betingar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Vid tillsynen av Västerskolan observerades dock skillnader mellan undervisningens kvalitet, beroende på vilken årskurs och undervisningsgrupp som besöktes. Bland annat noterades skillnader i elevernas möjligheter att utöva inflytande över undervisningen och över sitt eget lärande.

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar**Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer**

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Vid Västerskolan präglas inte rektorns pedagogiska ledning av en sådan systematik att rektorn i alla avseenden kan säkerställa att den pedagogiska verksamheten uppfyller läroplanens målsättningar. Vid tillsynen framkom att det inte råder samsyn bland lärarna på hur läroplan och kursplaner ska tolkas och användas.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att lärarnas regelbundna utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav behöver förbättras.

De sammanställningar som gjorts av kunskapsresultaten vid Västerskolan visar markant lägre resultat för de ämnen och i de årskurser där nationella prov genomförs, medan den resultatbild som enbart grundar sig på lärarnas egna bedömningar visar en så gott som hundra procentlig måluppfyllelse. Dessa skillnader i redovisade kunskapsnivåer indikerar att det finns brister i kvaliteten i lärarnas bedömningar i förhållande till målen. Skolan saknar också mer utvecklade former för bedömningsdiskussioner med lärare vid andra skolor.

Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att elevernas individuella utvecklingsplaner behöver utvecklas så att de blir tydligt framåtsyftande samt att mål och skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella kursplanerna.

I de individuella utvecklingsplaner som upprättas vid Västerskolan framgår inte, utifrån de nationella målen, vilka insatser som lärarna och rektorn ska göra för att eleverna ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver ta ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Tillsynen visar att rektorn inte på ett systematiskt sätt och med utgångspunkt i de nationella styrdokumentet följer upp hur ändamålsenlig undervisningen är för att alla elever ska kunna nå målen. Den information som rektorn har om undervisningen härrör endast till en begränsad del från egna observationer av elevernas lärandesituationer. I stället får rektorn merendels indirekt informationen genom medarbetarsamtal och elevenkäter. Det innebär att rektorn inte har tillräcklig kontroll över hur väl skolan lyckas med att tillgodose elevernas rätt till en undervisning som svarar mot kvalitetskraven i framförallt läroplanen. Mot bakgrund av de otillräckliga kunskaper som betygen för kommunens elever som helhet utvisar och osäkerheten i bilden av elevernas kunskapsresultat är det särskilt angeläget att undervisningens kvalitet säkerställs.

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver ta ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta används som underlag för att nå de nationella målen.

Bilden av elevernas kunskapsresultat vid Västerskolan rymmer viss osäkerhet, särskilt i ämnen utan nationella prov. Vid tillsynen framkom att man är medveten om detta på skolan och att man planerar att införa någon form av så kallad screening som ett hjälpmedel för att bedöma elevernas kunskaper i relation till de nationella målen. I nuläget är resultatbilden osäker och därmed utgångspunkten för utvärdering av undervisningens ändamålsenlighet. Dessutom genomför inte rektorn systematiska observationer av undervisningen för att bedöma dess kvalitet utifrån läroplanens mål att sträva mot. Underlaget för att sätta in adekvata åtgärder för att förbättra verksamheten och höja graden av måluppfyllelse är således bristfälligt.

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver utvärdera och regelbundet ompröva de särskilda stödinsatser som skolan ger.

Det framkommer vid Skolinspektionens besök att de stödinsatser som ges, inte alltid är beslutade av rektorn och att det inte sker någon kontinuerlig och systematisk utvärdering av om stödinsatserna leder till ökad måluppfyllelse för de elever som deltar.

5 kap. grundskoleförordningen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att skolans utbildning inte uppfyller författningarnas krav på likvärdighet.

I Västerskolan noteras skillnader i undervisningens kvalitet, bland annat vad gäller anpassningen till elevernas individuella behov, beroende på vilken lärare de undervisas av. Genom brister i rutinerna dels för att systematiskt styra verksamheten mot de nationella målen, framför allt läroplanens mål att sträva mot, och dels för att säkerställa målöverensstämmelse saknas garantier för utbildningens likvärdighet. Tillsynen visar att för vissa lärare ges eleverna begränsade möjligheter att arbeta för att nå de olika kunskapsformerna. Flera elever uppger att de tycker undervisningen är ensidig och inte ger utrymme för reflektioner över vad de lär sig. I diskussioner med lärarna framkommer också att det råder osäkerhet kring betydelsen av mål att sträva mot och att dessa av vissa lärare uppfattas som individuella mål som kommer "efter" uppnående-målen.

1 kap. 2§ skollagen

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna i högre grad behöver klargöra skolans mål och krav för vårdnadshavare och elever.

Tillräckliga insatser för att informera elever och vårdnadshavare om skolsystemets utformning, målen för utbildningen och vilka rättigheter elever och vårdnadshavare har, saknas på Västerskolan. Tillsynen visar att det finns skillnader beroende på vilken lärare eleven har och att mycket av detta arbete initieras av enskilda lärare. Rektorn behöver säkerställa att alla elever på Västerskolan och deras vårdnadshavare får ta del av denna information.

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde:** Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att skolan inte arbetar medvetet för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Graden av elevinflytande vid Västerskolan skiljer sig åt mellan olika lärare. Framför allt saknas ett systematiskt arbete för att ge eleverna inflytande över själva undervisningen och att elevernas delaktighet tydligt utgår från målen för utbildningen. För ändamålet måste eleverna också i högre grad ges verktyg för sin påverkan och därmed sitt ansvarstagande.

4 kap. 2 § skollagen**Lpo 94, 2. Elevernas ansvar och inflytande****Huvudområde:** Skolans lärandemiljö**Bristområde:** Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver vidta åtgärder så att skolans likabehandlingsplan fullt ut svarar mot gällande krav. Skolinspektionen vill påpeka att det av planens namn bör framgå att den gäller för skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver vidta åtgärder så att det arbete som bedrivs för att förebygga kränkande behandling sker på ett samordnat och målinriktat sätt för hela skolan.

Tillsynen visar att skolan bedriver ett värdegrundsarbete. Vid tillsynen framkom dock att arbetet inte bedrivs målinriktat och långsiktigt utan får karaktären av punktinsatser och varierar från klass till klass.

Västerskolan saknar en plan för arbetet mot kränkande behandling enligt bestämmelserna i skollagen. Skolinspektionen har i stället tagit del av Västerskolans likabehandlingsplan upprättad för läsåret 2009 - 2010. Planen innehåller bland annat definitioner, ett uttalat avståndstagande från alla typer av kränkningar, allmänt förebyggande åtgärder och åtgärdstrappa då fall av kränkande behandling har inträffat. Planen innehåller dock inga verksamhetsspecifika insatser utifrån en aktuell kartläggning av nuläget på skolan. Den saknar också tydliga rutiner för dokumentation.

14 a kap. skollagen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

Skolinspektionen bedömer att undervisning i svenska som andra språk inte anordnas enligt författningarnas krav samt att rektorn behöver tillse att så sker.

Vid tillsynen framkom att det sedan vårterminens början 2010 inte anordnas undervisning i svenska som andra språk för de elever som tidigare bedömts behöva detta.

2 kap. 15§ grundskoleförordningen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att Västerskolans åtgärdsprogram inte uppfyller författningsskraven.

I Västerskolan utarbetas åtgärdsprogram främst i ämnena svenska och matematik men inte alltid i övriga ämnen där den enskilde eleven riskerar att inte nå målen. Av dokumenten framgår det inte vilka behov den enskilde eleven har. Det är vidare inte övertygande hur redovisade åtgärder ska leda till att eleven når målen, och de åtgärder som återfinns i programmen relaterar endast i begränsad utsträckning till läroplanens och kursplanernas mål. Dessutom framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt när utvärdering ska ske.

5 kap. 1§ grundskoleförordningen